

el doc. de 921), *caput aquis* (< *caput aquae*) en el doc. de 877 citat supra, del qual com he demostrat en la monografia del *Onom. Cat.* ve molt possiblement el cat. ant. *Caboet* (després *Cabó*; *Cabdeizo*, en l'Acte de la SdUrg. de 839); *le Caparru* bearn. del cantó de Montaner, *Capdelaas* a les deus del riu d'Alaas i *Capdelayou* a les del riu Layou (tots ells documentats en el *D. Top.* de P. Raymond).

¹ La publicació del *Cart.* de Poblet es féu a base del preciós i antic còdex de Tarragona, amb gran cura i perícia pel savi Pons i Marquès i els dos secretaris de l'I. E. C., sense, però, compulsats d'altres còpies ni recerca de mss. originals. En asturià predomina la forma en -u, tanmateix en l'ast. or. de Colunga hi ha *riega* «torrente, corriente de agua continua poco caudalosa» (diferent de *riegu* 'surco para desaguar', Vigón), i també en l'ast. central de Rato: «*riega* f. cauce del arroyo». O fóra una espècie de plural neutre de *RECUM*? Qui sap si també bereb. *targa* (infra)? — ² Traduint «a Judaeis in aqua piscinae», Voragine, § 68, p. 303.12f. És versemblant que els monjos de Cuixà traduïxin d'una còpia errada que portés *aquae piscina*, car segons l'original llatí hauríem d'esperar 'l'aigua d'una bassa': es tracta de la *piscina probatica* que sorgí en el lloc on Salomó havia enterrat el «lignum crucis», «ubi Natmei hostias bluebant» (304 26), ço que els nostres monjos traduïen «foo feyt aquí un pou --- en lo qual xí aygua --- e lo dit fust nadà desús e los jueus --- feren-ne crou a J. Crist». — ³ De les accs. gallegues, i d'alguna de les lleoneses i portugueses, es treu la impressió que, en el territori galaic, amb l'hispanic *REKU* es confongués i sumés el cèlt. *RIKA* 'solc', 'pórc', per al qual veg. *REGA*. En una regió on el substrat cèltic (artàbric) fou tan intens, això era quasi inevitable, entre dos mots de forma semblant: com ja vaig indicar en el *DCEC/DECH* IV, 843b29-30; però ja no es veu res d'això en els altres dominis romànics i ni tan sols allà s'imposa la idea. — ⁴ El *DAut* registra un *regajo*; això sembla que es manté en el Guadarrama, reduït a *reajo* i amb un sentit orogràfic, com el del nostre *rec* dels Pir. Or. El meu pare, en un viatge de Miraflores al Paular, prenia nota de «les aigües de la *Fuente de los Gallegos* que van a perdre's en el *Reajo Cazco*, a l'alta vall del Lozoya», «a la falda de la Najarra --- la gent de Miraflores s'estén, per festejar la Mare de Déu, en els *Reajos de la Virgen*», 1920. — ⁵ Altres coses incertes: si figura en les arcaïques glosses de Reichenau (Europa central i c. al S. VIII) com a *regi* genitiu en «*summa pars cuiuscumque regis*» (ed. Forster, § 513), que Hetzer entén com a ratlla o rega («*Strich, Furche, Zug, Zeile?*»), i en dir *summa* hi hauria base per sospitar que sigui 'rec d'aigua'. Poc valor el que diu de *rec* Bruch, *ZRPb.* XL, 323. I no pas més la nota de Hubschmid, *ZRPb.* LXVI, 73n., que vol tornar a l'etim. *RIGARE*: el raonar de l'ingenu ex-cèltic *RIKA*, ergo .. ha de ser llatí! Disjuntiva! Però la gent de valor coincideix amb el meu judici: Bertoldi, i a

la meua exposició del *DCEC* s'han adherit explícitament Rohlf's (*Le Gc.*, § 63), P. Machado (*Dic. Etim. Port.*), Moll (*AlcM*) — ⁶ Vasmer-Trubáček, *Etim. Slovar. Russk. Iaz* II, 464; Meillet, *Ét. sur l'Étym. et le Voc. du V. Slave* II, 337; Leskien, *Bildung d. Nomina im Litau*, 341; *Altirkchenlaw. Handbuch*, 328; Pok., *IEW*, 331; Walde-Pok. I, 141; Walde-H., s. v. *rivus*; Trautmann, *Balt-Slaw. Wb.*, 243. — ⁷ A base d'una de les audaces teories laringalistes. Altres laringalistes conspicuos (Polomé, Lindemann) han rebutjat aquesta explicació de Martinet (Lindemann, *Einführung zur Laryngaltheorie*, § 76, p. 86) No serà de més fer constar, a propòsit d'això, que, contra les aparences, no hi ha cap parentiu entre el ll. *rivus*, rom. *riu*, i un sinònim seu molt estès en les llengües iràniques modernes: persa, tàdjik i afganès *rud* 'riu' (*Rud-i Šur*, *Rud-i Džam*, *Ger-rud*, *Ĥarut-rud* etc.) (cf. Oranski, *Vved. v. Iransk. Filol.*), car provenen del persa ant. *rauta*, descendent de indoeur. *SREU-RO-*. — ⁸ «*Cocó* cado-lla --- a on se queda aigua en los torrents i *regatxols*, passada l'avenguda»; «*desparar*: llevar els espartons, enviscats de la vora de les fonts i *regatxols*, a on se paren per a caçar pardalets», GaGirona (*Vocab.*). Al Pont de Suert diuen un *regájcho del riu* per un braç, segurament format en una recolzada (vora la Ribagorçana hi ha uns *Prats del Reganxo*, 1957) cosa responsable de la contaminació de *ganxo*. Cf. el friül. *Regaz*, supra, i d'altra banda prov. *ragàs* 'gorga'. «*bute* au *ragàs*, de tot moun rèsto, / e, patafliù, toumban de testo ---», «la bèto cour a la mar auto / emé soun aubriuhon acilin sus li *ragàs*», *Calendau* IX, 61.1 (trad. «gouffres»); XII, 277 (trad. «sur les abîmes», i nota a la p. 46.41): allí devia passar de les gorgues del Roine a les del mar. — ⁹ *Caborriu* és un poblet de la Baixa Cerdanya, a la dreta del Segre, a una vintena de km. de *Caborreu*, en una petita vall on neix el riu de Prullans.

Reca (en *reca* siga, veg. *AlcM*), *Reca* 'nen' [?], V. *recanella* *Recabalar*, V. *resc-* (CABAL) *Recabar*, cast. (*DCEC/DECH*, CABO) *Recaçar*, *recaceig*, *recacejar*, *recacer*, V. *caçar* *Recada*, V. *arracades* *Recader*, castellanisme tolerat, però valdria més tornar a posar en honor el correcte *ordinari* m. (tan viu encara a l'Empordà, el Matarranya — Calaceit: Casac. 1923 —, a tot el P. Valenciana etc.) *Recado*, castellanisme intolerable per *missatge*, *encàrrec* *Recador*, V. *recar* *Recaedis*, *recaiguda*, V. *caure* *Recaxar*, V. *caixa* *Recalada*, *recalador*, *recalar*, *recalat*, V. *calar* *Recalç* (recaços 'avarquès' Torres de Segre, 1964), *recalç* II, *recalçar*, V. *calça* (II, 417a6) *Recalcada* ('sotrac fort'). «tot manejant les regnes y el fuet --- entre trontolls y *recalcades*», P. Bertrana, *Proses Bàrbares*, 17; *recalcador*, -dora, -dura, *recalcar*, V. *calcar* *Recalçar*, V. *calça* *Recalcitrant*, -citrar, V. *calç* II *Recallescència*, V. *cald* *Recalvar* 'recaure' (Eiximenis, *Dones*, ms. A, 179v2), va amb els derivats de *recaure* (*recaziar*, *escalivar*) de què s'ha parlat a *CAURE* (II, 643b6 i nota 7)